

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

شورای عالی برنامه ریزی

آیین نامه آموزشی

دوره های گردانی و کارشناسی

مصوب جلسه ۳۳۹ و جلسه ۳۰۴ مورخ ۱۳۷۴/۷/۱۶

شورای عالی برنامه ریزی

اردیبهشت ماه ۱۳۷۶

بِسْمِ تَعَالَى

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
دانشگاه علوم پایه دامغان

به پیوست یک نسخه آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب جلسه

۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۷۶ جهت اجرا و ابلاغ به واحدهای

ذیربط ارسال می گردد. / ش

علی اکبر صالحی

معاون آموزشی

رونوشت :

- شورای عالی برنامه ریزی عطف به نامه شماره ۱۱۳/۱۶۶۲ مورخ ۷۶/۶/۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته

مصوب نهایی جلسه ۳۹۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی پیشنهادی کمیسیون تدوین آیین نامه ها که در جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی مورد بررسی و تصویب قرار گرفته بود در سیصد و سی و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ در ۱۲ فصل ، ۶۶ ماده و ۴۸ تبصره به تصویب نهایی رسید .

این آیین نامه برای ان دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ و بعد وارد دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود .

رأی صادره سیصد و سی و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ در مورد آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی صحیح است ، به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و همه واحدهای مجری ، برای اجرا ابلاغ می شود .

دکتر محمدرضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

رونوشت : معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : معاونت آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

خواهشمند است به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و واحدهای مجری ابلاغ نمایید .

دکتر سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
	تصویب نامه شورای عالی برنامه ریزی
۶	مقدمه (روش اجرا)
۹	تعاریف
۱۲	فصل اول : شرایط ورود و نام نویسی
۱۲	شرایط ورود (ماده ۱)
۱۳	نام نویسی (ماده ۲)
۱۴	منع تمصیل همزمان (ماده ۴)
۱۵	فصل دوم : نظام آموزشی
۱۵	تعریف واحد (ماده ۵)
۱۵	سال تمصیلی (ماده ۶)
۱۶	مدود اختیارات دانشگاه (ماده ۷)
۱۶	دروس انتخابی (ماده ۸)
۱۶	ساعات مل تمرین (ماده ۹)
۱۷	فصل سوم : وامدهای درسی و طول مدت تمصیل
۱۷	تعداد واحد
۱۷	تعداد واحد انتخابی در یک نیمسال
۱۸	دروس پیشنیاز (ماده ۱۲)
۱۹	طول دوره (ماده ۱۳)
۲۰	فصل چهارم : مضور و غیاب
۲۰	مضور در جلسات درس
۲۱	غیبت در امتحان
۲۲	فصل پنجم : مذف و اضافه
۲۲	مذف و اضافه (ماده ۱۷)
۲۲	مذف اضطراری (ماده ۱۸)
۲۳	فصل ششم : ارزیابی پیشرفت تمصیلی دانشجو
۲۳	معیارهای دانشجو
۲۳	معیارهای ارزیابی

۲۴	درس ناتمام (ماده ۲۳)
۲۴	اعلام نمرات (ماده ۲۴)
۲۵	میانگین نمرات (ماده ۲۶)
۲۶	مشروطی ماده (۲۷)
۲۷	افراج دانشجوی مشروط (ماده ۲۹)
۲۸	شمول آئین نامه به دوره کارشناسی ارشد پیوسته (ماده ۳۲)
۲۹	فصل هفتم : مرفعی تمصیلی و انصراف از تمصیل
۲۹	مرفعی تمصیلی
۳۰	انصراف از تمصیل
۳۱	مرفعی تمصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر یکی از کارکنان دولت
۳۲	فصل هشتم : انتقال
۳۲	تعریف انتقال (ماده ۳۸)
۳۲	کمیته انتقال (تبصره ۴ ماده ۳۹)
۳۴	انتقال فرزندان اعضای هیأت علمی
۳۴	انتقال دانشجویان ایرانی از خارج کشور
۳۶	فصل نهم : دانشجوی مهمان
۳۸	فصل دهم : تغییر رشته
۴۰	تغییر رشته الزامی
۴۳	فصل یازدهم : پذیرش وامدهای درسی
۴۴	فصل دوازدهم : فراغت از تمصیل
۱۹	تاریخ فراغت از تمصیل (تبصره ۱ ماده ۶۴)
۲۱	ضمائم
۲۲	ضمیمه ۱ : آئین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر
۲۵	ضمیمه ۲ : آئین نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد
۲۷	ضمیمه ۳ : آئین نامه انتقال دانشجویان ایرانی دانشگاههای خارج از کشور به دانشگاههای داخل
۳۶	ضمیمه ۴ : معادل سازی دروس عمومی مراکز تربیت معلم با دروس عمومی دانشگاهها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیین نامه آموزشی دوره های

کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته

مقدمه :

بیش از ۶ سال از اجرای آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفند ماه ۱۳۶۹ شورای عالی برنامه ریزی (نشریه ۱۰۱) می گذرد . و این مدت ، فرصت کافی بود تا نقاط ضعف و قوت آن بررسی و مورد توجه قرار گیرد .

بر این اساس کمیسیون تدوین آیین نامه ها مأموریت یافت ، تا با استفاده از نظرات دانشگاه ها و کارشناسان مسایل آموزشی خصوصاً معاونین آموزشی دانشگاه ها ، آیین نامه مزبور را بررسی نموده برخی از مواد را اصلاح و تجدید نظر و اشکالات آن را بر طرف نماید . این کار صورت گرفت و آیین نامه جدید تدوین و جهت تصویب نهایی به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد شد و شورای عالی برنامه ریزی نیز طی جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ خود آن را بررسی و اصلاح و سپس در جلسه ۳۳۹ به تصویب نهایی رسانید که به صورت متن پیوست جهت اجرا ابلاغ می شود .

این آیین نامه ، مجموعه ضوابط و مقررات آموزشی مصوب حاکم بر آموزش عالی در مقاطع کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته است که با هدف ایجاد هماهنگی در فعالیت های آموزشی دانشگاه ها و به منظور ارتقای کیفیت آموزشی تدوین یافته است .

لکن آنچه در نیل به این هدف ها اهمیت بسیار دارد ، نحوه اجرا و به کار بستن دقیق ضوابطی است که در آیین نامه ، پیش بینی شده است . و این مقصود فقط با هماهنگی مسئولان اجرایی و دانشگاه ها ، و همکاری استادان و دانشجویان متعهد حاصل خواهد شد .

با امید تحقق این همکاری و هماهنگی و توجیه و تبیین این موضوع ، تذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد .

۱- در این آیین نامه ، تنها به ذکر اصول اکتفا شده است . آنجا که ساکت است تصمیم گیری بر عهده شورای آموزشی دانشگاه مربوط است لکن تغییر اصول و یا تفسیری مغایر با اصول آیین نامه ، مجاز نیست و اگر ابهامی در عبارات مشاهده شود رفع آن بر عهده کمیسیون تدوین آیین نامه های شورای عالی برنامه ریزی است .

۲- مسئولیت اجرای این آیین نامه بر عهده دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دانشگاه ها ، مجتمع های دانشگاهی ، مراکز آموزش عالی ، دانشکده ها و دیگر انواع واحدهای آموزش عالی وابسته و تابعه وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی است .

۳- مسئولان اجرایی، اساتید راهنما، مدرسان و دانشجویان، ملزم به رعایت و اجرای این آیین نامه هستند. هر عملی که خلاف این آیین نامه در جایی صورت گیرد از درجه اعتبار ساقط است و آن عمل به هیچ وجه در جای دیگر قابل استناد نخواهد بود .

۴- لازم است دانشگاه ها، دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آیین نامه آشنا سازند و به هنگام نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی ، اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند .

۵- دانشگاه ها موظفند با تعیین استاد راهنما، دانشجویان را در انتخاب واحدهای درسی و آشنایی کامل با اصول این آیین نامه یاری دهند و ترتیبی برقرار سازند که انتخاب درس دانشجویان با مشورت و تأیید استاد راهنما صورت گیرد. و استادان راهنما موظف باشند هر نکته ای را که در بهبود وضع تحصیلی و کشف ذوق علمی دانشجویان مؤثر است به آنان یادآوری نمایند .

۶- استادان و دانشگاه ها باید نهایت دقت و توجه را در تصحیح اوراق امتحانی دانشجویان مبذول دارند و در مهلت مقرر در آیین نامه ، نمرات نهایی امتحانات دانشجویان را به آموزش تحویل نمایند . چه

بی توجهی به این مهم، بخش قابل توجهی از آیین نامه آموزشی را معطل گذاشته احتمالاً موجب تضییع حقوق دانشجویان خواهد شد .

۷- چنانچه استادان محترم و مسئولان آموزشی آگاهند در برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی ، ریز مواد و محتوای بسیاری از دروس پایه و بعضی از دروس اصلی برای چندین رشته یا گرایش تحصیلی هم خانواده از یک یا چند گروه آموزشی مشترک است . مثل محتوای ریاضی ۱ و ۲ که برای تمام رشته های فنی و مهندسی ، ریاضی ، فیزیک ، کامپیوتر و آمار یکسان است ، لازم است مسئولان آموزشی دانشگاه ها با مشورت بخش کامپیوتر به این دروس مشترک کد واحد اختصاص دهند و دانشجویان را به طور مساوی در کلاس ها تقسیم نمایند تا از امکانات آموزشی به نحو بهتر ، بیشتر و به طور بهینه استفاده شود .

۸- کلیه دانشگاه ها ملزم به اجرای دقیق و کامل برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشند و هیچ تغییری در عنوان ها ، تعداد و محتوای دروس و تغییر در دروس پیشنهاد مجاز نیست . چنانچه استادان و گروه های آموزشی در این گونه موارد نظری داشته باشند ، می توانند نظر خود را در این زمینه به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد نمایند .

۹- در حالی که نیاز کشور به نیروی انسانی متخصص و آرموده بسیار زیاد ولی امکانات آموزش عالی در کشور محدود است ، بر عهده دانشگاه ها است که از امکانات آموزشی حداکثر استفاده را به عمل آورند تا به یاری خداوند متعال در آینده شاهد شکوفایی فرهنگی و رشد کیفی آموزش عالی در سطح کشور اسلامی خود باشیم .

در پایان وزارت فرهنگ و آموزش عالی امیدوار است با تصویب و ابلاغ این آیین نامه بسیاری از مشکلات دانشگاه ها از لحاظ مقررات آموزشی برطرف شود . با این امید نظرات مجریان ، استادان ، و دست اندر کاران آموزش عالی در خصوص نتایج حاصل از اجرای این آیین نامه ، می تواند در جریان تجدید نظرهای بعدی ، مورد استفاده و استناد قرار گیرد .

دکتر سید محمدرضا گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

تعاریف*

در این آیین نامه تعاریف زیر پذیرفته شده است :

۱- دانشگاه :

به همه دانشگاه ها ، مؤسسات آموزش عالی اعم از آموزشی و پژوهشی ، روزانه و شبانه دولتی و غیر دولتی ، « دانشگاه » گفته می شود .

۲- دانشکده :

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد . مانند دانشکده علوم ، دانشکده برق ، دانشکده الهیات و نظایر آن .

۳- گروه آموزشی :

گروه آموزشی واحدی از یک دانشکده یا یک دانشگاه است ، که در یک رشته خاص یا چند رشته متجانس فعالیت دارد . مانند گروه ریاضی ، گروه معارف اسلامی و نظایر آن .

۴- گروه برنامه ریزی :

منظور از گروه برنامه ریزی یکی از گروه های نه گانه شورای عالی برنامه ریزی است که در وزارت فرهنگ و آموزش عالی استقرار دارند .

* این تعاریف که عموماً به تصویب مراجع ذیربط رسیده است ، مورد تأیید شورای عالی برنامه ریزی است . بنابراین میز و لاینفک این آیین نامه است و هر نوع تغییر یا تفسیر مغایر با آن مجاز نیست .

۵- گروه آزمایشی :

منظور از گروه آزمایشی یکی از گروه های آزمایشی سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری دانشگاه ها است ، که داوطلبان را بر حسب رشته های انتخابی به گروه های خاص تقسیم می کند .

۶- دوره :

منظور از دوره در نظام آموزش عالی ، مدت زمانی است که دانشجو وارد دانشگاه شده و در یک رشته خاص تحصیل می کند و در آن رشته فارغ التحصیل می شود . مانند دوره کاردانی ، دوره کارشناسی و ...

۷- اداره آموزش :

منظور از اداره آموزش ، یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی ، انتخاب واحد ، انجام امتحانات ، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را بر عهده دارد .

۸- استاد :

هر عضو هیئت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را در دانشگاه بر عهده دارد استاد نامیده می شود .

۹- رشته :

رشته یکی از شعب فرعی از گروه های علمی (علوم پزشکی ، علوم انسانی ، علوم پایه ، فنی و مهندسی ، کشاورزی ، هنر ، تربیت معلم و علمی - کاربردی) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می انجامد . دروس مشترک در دورشته متفاوت ، نباید از ۳۰ درصد کل واحدها در هر دو رشته تجاوز کند .

۱۰- گرایش :

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد ، گرایش نامیده می شود . اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد .

۱۱- **واژه شاهد** به فرزند و زوجه شهید ، مفقود الاثر ، اسیر و جانباز ۷۰ درصد و بالاتر اطلاق می شود .

۱۲- **واژه اینثارگر** بر یکی از مصادیق زیر اطلاق می شود :

- رزمنده ای که حداقل ۶ ماه حضور داوطلبانه در جبهه داشته باشد .
- جانبازی که حداقل ۲۵ درصد نقص عضو داشته باشد .
- آزاده ای که حداقل شش ماه سابقه اسارت داشته باشد .

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

شرایط ورود

ماده ۱:

شرایط ورود در دوره های کاردانی ، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) ، کارشناسی ارشد پیوسته و دوره های دکتری عمومی پزشکی ، داروسازی ، دندان پزشکی و دامپزشکی ، اعم از دوره های روزانه و شبانه به شرح زیر است :

۱ : مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی ، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی .

۲ : داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه از داخل یا خارج کشور ، مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد .

۳ : پذیرفته شدن در آزمون ورودی .

۴ : سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود .

نام نویسی

ماده ۲ :

پذیرفته شدگان آزمون ورودی ، موظفند در مهلت هایی که توسط دانشگاه اعلام می شود ، برای نام نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند . عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون ، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد .

ماده ۳ :

دانشجو موظف است در هر نیمسال ، در زمانی که دانشگاه اعلام می کند ، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند . عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی بدون اطلاع و عذر موجه ، در یک نیمسال ، به منزله انصراف از تحصیل است . در صورت تأخیر و یا عذر موجه ، حق انتخاب واحد و ادامه تحصیل را در آن نیمسال ندارد . ولی آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود .

تبصره ۱ :

دانشجو موظف است عذر موجه خود را در خودداری از نام نویسی ، با دلایل مستند ، به طور مکتوب در اولین ماه بعد از آغاز هر نیمسال تحصیلی ، به اداره آموزش دانشگاه اطلاع دهد .

(آئین نامه مفصّل دانشجویان شاهد و ایثارگر)

به دانشجویان جانبازی که به علت ادامه درمان نتوانند در مهلت تعیین شده برای ثبت نام مراجعه کنند اجازه داده می شود (مشروط بر اینکه گواهی پزشکی معتبری که به تأیید کمیسیون پزشکی و یا پزشک معتمد دانشگاه رسیده باشد ارائه نماید) که تا زمان حذف و اضافه انتخاب واحد کند .

منع تمصیل همزمان

ماده ۴ :

دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در پیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه را نخواهد داشت . در صورت تخلف ، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد .

تبصره :

دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) ، از شمول این ماده مستثنی هستند .
تعریف دانشجوی ممتاز ، و ضوابط اجرایی این تبصره ، توسط شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی تعیین و ابلاغ می شود .

فصل دوم

نظام آموزشی

تعریف واحد درسی

ماده ۵ :

آموزش در تمام دانشگاه های کشور مبتنی بر نظام واحدی است .
در نظام واحدی ، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس ، به همان درس محدود است .
هر واحد درس ، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به صورت نظری ۱۷ ساعت ، عملی (یا آزمایشگاهی) ۳۴ ساعت ، کارگاهی (یا عملیات میدانی) ۵۱ ساعت ، کارآموزی و کارورزی (یا کار در عرصه) ۶۸ ساعت ، در طول یک نیمسال تحصیلی (یا دوره تابستانی) و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود . در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه متناسب با واحد آن ، توسط استاد مربوط تعیین می شود .

سال تحصیلی

ماده ۶ :

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و عنداللزوم یک دوره تابستانی است و هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است .

تبصره :

مدت امتحانات پایانی نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود .

مدود افتیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده ۷ :

تمام دانشگاه ها موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند .
ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها ، روش تدریس ، و جا به جا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاه ها است .

دروس انتخابی

ماده ۸ :

دانشگاه ها می توانند در هر رشته به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس انتخابی به دانشجویان ارائه دهند . مشروط بر آنکه تعداد واحدها از سقف مجاز در هر رشته تجاوز نکند .

ساعات مل تمرین

ماده ۹ :

دانشگاه ها می توانند ، در صورت لزوم ، به تشخیص گروه آموزشی ، در هر رشته از دوره های کارشناسی ، تا ۲۰ ساعت ، در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا ۱۰ ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته ، در طول دوره بیفزایند .

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

تعداد واحدها

ماده ۱۰ :

تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره های تحصیلی به شرح زیر است :

دوره های کاردانی : بین ۶۸ تا ۷۲ واحد

دوره های کارشناسی پیوسته غیر از رشته های فنی و مهندسی : ۱۳۰ تا ۱۳۵ واحد .

دوره های کارشناسی پیوسته فنی و مهندسی : ۱۳۰ تا ۱۴۰ واحد .

دوره های کارشناسی ناپیوسته : ۶۷ تا ۷۰ واحد .

دوره های کارشناسی ارشد پیوسته : ۱۷۲ تا ۱۸۲ واحد .

ماده ۱۱ :

هر دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب کند .

تبصره ۱ :

دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند در هر نیمسال حداقل ۱۰ واحد انتخاب نمایند .

تبصره ۲ :

در آخرین نیمسال تحصیلی ، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۲ واحد معاف است .

تبصره ۳ :

در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها یک درس باقیمانده داشته باشد ، با نظر دانشگاه

و تأیید استاد مربوط ، می تواند امتحان آن درس را در طول نیمسال از طریق معرفی به استاد

بگذراند .

تبصره ۴ :

اگر دانشجویی در یک نیمسال میانگین کل نمراتش حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر دانشگاه در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند .

تبصره ۵ :

در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد باقی داشته باشد ، حتی اگر مشروط باشد ، با نظر دانشگاه ، می تواند تمامی واحدهای باقی مانده را در یک نیمسال انتخاب کند .

تبصره ۶ :

تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر ۶ واحد درسی است .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

دانشجوی شاهد و ایثارگر که با گذراندن ۸ واحد درسی فارغ التحصیل می شود ، در صورتی که میانگین نمرات نیمسال ماقبل او حداقل ۱۵ باشد ، می تواند در دوره تابستانی حداکثر ۸ واحد انتخاب نماید .

دروس پیش نیاز

ماده ۱۲ :

آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاه ها در دوره های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته های تحصیلی که نمره خام امتحان آنها ، در آزمون ورودی ، در یک یا چند درس ، به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد ، موظفند حسب نیاز رشته دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس جبرانی یا (پیش نیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذارند .

تبصره ۱ :

تعیین نوع درس ، تعداد واحد ، ریز مواد ، نحوه ارائه ، و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده است .

تبصره ۲ :

سازمان سنجش و آموزش کشور ، موظف است پس از اعلام نتایج آزمون ورودی ، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاه های ذیربط قرار دهد .

تبصره ۳ :

ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاه ها ، از هر حیث ، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است .

نمره این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و هم چنین در میانگین کل نمرات دانشجو ، محاسبه می شود و در مشروطی ، قبولی یا ردی دانشجو نیز تأثیر دارد .

تبصره ۴ :

به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند ، یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود .

طول دوره

ماده ۱۳ :

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال و در دوره های کارشناسی پیوسته ۶ سال است . در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود .

فصل چهارم حضور و غیاب

مضمر در جلسات درس

ماده ۱۴ :

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نباید از $\frac{3}{16}$ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند . در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود .

تبصره ۱ :

در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از $\frac{3}{16}$ باشد ولی غیبت او موجه تشخیص داده شود ، آن درس حذف می شود . در این حال رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای وی الزامی نیست . ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود .

تبصره ۲ :

غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس ، به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد جزو $\frac{3}{16}$ غیبت مجاز دانشجو محسوب می شود .

غیبت در امتحان

ماده ۱۵ :

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

دانشجوی ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ نتواند در جلسه و یا جلسات امتحانی درس یا دروس گرفته شده شرکت کند ؛ با تأیید مدارک توسط کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه ، می تواند طبق برنامه ای که از طرف گروه آموزشی ذیربط تعیین می شود حداکثر تا پایان نیمسال بعدی در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید . در غیر این صورت درس یا دروس مذکور حذف می شود .

ماده ۱۶ :

تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه یا کمیته منتخب آن شورا است .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت دانشجویان شاهد و ایثارگر در کلاس درس و یا در جلسه امتحان با ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می باشد .

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۱۷ :

دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی ، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته ، پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر انتخاب یا دو درس انتخابی خود را حذف یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جا به جا نماید ، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند .

ماده ۱۸ :

در صورت اضطرار ، دانشجو می تواند تا ۵ هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده ، فقط یکی از درس های نظری خود را با تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند ، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از $\frac{3}{16}$ مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً ، تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

دانشجوی شاهد و ایثارگر ، می تواند دو درس نظری خود را تا پنج هفته مانده به پایان نیمسال تحصیلی حذف نماید ، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای باقی مانده او از ۱۰ واحد کمتر نشود .

ماده ۱۹ :

حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال ، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه ، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد . در این صورت نیمسال مزبور جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

تشخیص قادر نبودن به ادامه تحصیل در نیمسال مورد نظر ، برای دانشجویان شاهد و ایثارگر با ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می باشد .

فصل ششم ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

معیارهای ارزیابی

ماده ۲۰ :

ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس ، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است .

تبصره :

برگزاری امتحان پایان نیمسال برای هر درس الزامی است .

ماده ۲۱ :

معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو نمره درس است و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود .

ماده ۲۲ :

حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است . دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی مردود شود ، در اولین فرصت ، ملزم به تکرار آن است . با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود .

تبصره :

اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شد ، به جای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب ، درس دیگری را انتخاب کند .

درس ناتمام

ماده ۲۳ :

در موارد استثنایی ، نمره تمرین دبیری ، کارآموزی و کارورزی ، عملیات صحرائی ، کار در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب ، توأم با پروژه ارائه می شود ، در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط ، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد ، ناتمام تلقی می گردد . نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل گردد .

(آئین نامه مفصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجویان جانباز ، با توجه به وضعیت جسمانی آنها بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه و تأیید ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه ، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است .

اعلام نمرات

ماده ۲۴ :

استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره آموزش دانشکده یا واحد مربوط تسلیم نماید .

ماده ۲۵ :

اداره آموزش هر دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی ، به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید .

تبصره :

نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است .

میانگین نمرات

ماده ۲۶ :

در پایان هر نیمسال تحصیلی ، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی ، میانگین کل نمرات دانشجو ، محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود .

تبصره ۱ :

برای محاسبه میانگین نمرات ، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضرب ها در تمام دروسی که دانشجو برای آنها نمره گرفته است (اعم از ردی یا قبولی) بر تعداد کل واحدهای اخذ شده تقسیم می شود .

تبصره ۲ :

دوره تابستانی ، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود . نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند ، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود . به همین نحو نمرات دانشجو ، در نیمسالی که الزاماً کمتر از ۱۲ واحد انتخاب می کند ، و کسر بودن واحدها خارج از اراده

او است نیز مانند دروس تابستانی در میانگین کل او محاسبه می شود ، ولی آن نیمسال جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد .

(آئین نامه مخصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

نمرات مردودی سه درس دانشجویان شاغل به تحصیل جانباز با حداقل ۳۵٪ جانبازی و زوجه جانباز ۵۰٪ به بالا (ورودی های ۶۷ به بعد) در میانگین نمرات آنان محسوب نمی شود ، مشروط بر اینکه نمرات هر یک از دروس مزبور پس از اخذ آنها در اولین فرصت ممکن و شرکت در امتحان های آن کمتر از ۱۲ نباشد . برای دانشجویان جانبازی که درصد جانبازی آنان بیش از ۳۵٪ باشد به ازای هر ۱۰٪ اضافه جانبازی یک درس به ۳ درس فوق افزوده می شود و در هر حال تعداد دروس حذف شده نباید از ۵ (پنج) درس تجاوز نماید .

نام نویسی مشروط :

ماده ۲۷ :

میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از ۱۲ باشد ، در غیر این صورت ، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد ، به صورت مشروط خواهد بود .

تبصره :

هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی ، کتباً اطلاع دهد . و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید . با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر ، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود .

ماده ۲۸ :

دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند ، جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد .

افراج دانشجوی مشروط

ماده ۲۹ :

در صورتی که میانگین نمرات دانشجوی در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در سه نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی ، اعم از متوالی یا متناوب ، کمتر از ۱۲ باشد در هر مرحله ای که باشد ، از ادامه تحصیل محروم می شود .

تذکر : با توجه به بخشنامه شماره ۴۱/۳۲۸۲ مورخ ۷۸/۲/۲۰ معاون دانشجویی وزارت ، مبنی بر ادامه تحصیل دانشجویان در شرف اخراج دانشجوی می تواند با مجوز کمیسیون موارد خاص از یک نیمسال فرصت برای جبران به شرط آنکه میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد و در نیمسالهای بعدی مشروط نگردد ، استفاده کند.

ماده ۳۰ : مصوبه جلسه ۳۹۹ شورای عالی برنامه ریزی (۷۶/۲/۱۴) (اصلاحی ، نامه شماره ۲/۲۲۲۲۰ مورخ ۸۰/۱۲/۱ وزارت)

دانشجویی که به علت مشروط شدن یا به هر دلیل دیگر از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم یا منصرف می شود در صورتیکه حداقل ۷۰ واحد درسی را با نمره قبولی گذرانده باشد می تواند مدرک کاردانی در همان رشته دریافت کند .

تبصره : (اصلاحی)

صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده مدرک کاردانی صورت می گیرد .

ماده ۳۱ :

دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد ، از ادامه تحصیل محروم می شود ، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است ، می تواند برای تحصیل مجدد ، در آزمون سراسری شرکت کند . و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد . دانشگاه پذیرنده می تواند ، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبولی گذرانده است ، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد .

شمول آیین نامه به دوره کارشناسی ارشد پیوسته

ماده ۳۲ :

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد پیوسته ، در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره کارشناسی (۱۳۵ تا ۱۴۰) تابع مقررات این آیین نامه است و در دروس تخصصی ، پروژه و پایان نامه که در برنامه مصوب با علامت ستاره مشخص شده اند تابع آیین نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد بود .

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده ۳۳ : (اصلاحی شماره ۲۲/۳۵۵۲ مورخ ۷۶/۷/۶ دفتر گسترش)

دانشجو می تواند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته برای ۲ نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند .

مصوبه جلسه ۳۹۷ مورخ ۷۹/۴/۱۹ شورای عالی برنامه ریزی :

مادران شاغل به تحصیل در تمام رشته های دانشگاهی و کلیه مقاطع تحصیلی می توانند از یک نیمسال مرخصی زایمان (علاوه بر مرخصی مجاز دوره) بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کنند .

تبصره ۱ :

مدت مرخصی تحصیلی ، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود .

(آئین نامه مخصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

در صورتی که مرخصی برای درمان صدمات ناشی از جنگ باشد و مدت درمان بیش از یک ماه ادامه یابد و مدارک مربوط مورد تأیید کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه باشد ؛ آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود .

ماده ۳۴ :

تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی ، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال ، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تسلیم گردد .

تبصره :

اداره آموزش موظف است پس از کسب نظر از گروه آموزشی ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی ، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجوی را کتباً به وی ابلاغ نماید .

انصراف از تمصیل

ماده ۳۵ :

ترک تحصیل بدون کسب اجازه از دانشگاه محل تحصیل ، انصراف از تحصیل محسوب می شود و دانشجوی منصرف از تحصیل ، حق ادامه تحصیل ندارد .

تبصره :

در موارد استثنایی ، که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می داند ، باید دلایل آن را حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه ارائه دهد . در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه ، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجوی محسوب می شود .

ماده ۳۶ :

دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود ، باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید . این دانشجوی مجاز است فقط برای یک بار در فاصله یک ماه از تاریخ درخواست ، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد . پس از انقضای این مهلت ، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و دانشجوی پس از آن ، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد .

تبصره ۱ :

دانشجوی منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است ، عمل کند .

تبصره ۲ :

تحصیل مجدد دانشجوی منصرف از تحصیل موکول به شرکت و قبولی در آزمون سراسری بر اساس ضوابط مربوط است .

مرفعی تمصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر کارکنان دولت

ماده ۳۷ :

دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت ، یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه ، به عنوان همراه ، به خارج از کشور اعزام می شود ، می تواند با ارائه حکم مأموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه ، علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل ، تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردد .

فصل هشتم

انتقال

تعریف انتقال

ماده ۳۸ :

انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است .

ماده ۳۹ :

انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاه های تهران ممنوع است جز در موارد زیر :

- ۱- شهادت ، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو ، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی ، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود .
- ۲- معلولیت مؤثر دانشجو ، به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی به طور مستقل قادر به ادامه زندگی نباشد .
- ۳- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر ، که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تأیید مراجع ذیربط .

تبصره ۱ :

هر یک از مواد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد .

تبصره ۲ :

برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ، ارائه حکم اشتغال ضروری است . و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تأیید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد .

تبصره ۳ :

در موارد استثنایی که دانشگاه تشخیص می دهد ، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و شوهر او نیز در شهرستان ، دانشجو باشد ، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان (محل تحصیل شوهر) موجود نباشد ، شوهر او می تواند به تهران منتقل شود .

تبصره ۴ :

به منظور توزیع دانشجویان انتقالی به تهران و جلوگیری از سرگردانی آنان در تعیین محل تحصیل ، کمیته ای در معاونت دانشجویی وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به نام کمیته انتقال تشکیل می شود . این کمیته می تواند برای پذیرش دانشجوی انتقالی در هر یک از دانشگاه های تهران ، سهمیه تعیین کرده و دانشجویان انتقالی را مطابق سهمیه جایابی کند .

ماده ۴۰ :

انتقال دانشجو از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی تهران به شهرستان ها و از شهرستان ها به یکدیگر ، در یک رشته و در یک مقطع به شرط موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد بلامانع است .

ماده ۴۱ :

انتقال از دوره های شبانه به روزانه ، از دانشگاه پیام نور به دانشگاه حضوری (اعم از روزانه و شبانه) و از دانشگاه های غیر دولتی به دانشگاه های دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن ، با موافقت مبدأ و مقصد بلامانع است .

انتقال فرزندان اعضای هیئت علمی

ماده ۴۲ :

انتقال همسر و فرزندان اعضای هیئت علمی به محل اشتغال آنها طبق ضوابط ویژه ، صورت می گیرد . و این ضوابط توسط وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و تدوین و ابلاغ می شود .

انتقال دانشجویان ایرانی خارج از کشور

ماده ۴۳ :

انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی داخل مطابق آیین نامه ای صورت می گیرد که در جلسه ۲۲۹ مورخ ۱۳۷۴/۳/۲۸ شورای عالی برنامه ریزی تصویب و ابلاغ شده است .

ماده ۴۴ :

دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر مورد ، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدأ تسلیم نماید .

ماده ۴۵ :

دانشگاه مبدأ در صورت موافقت با انتقال ، موظف است حداکثر ظرف یک هفته ، موافقت خود را همراه درخواست دانشجو و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد . و دانشگاه مقصد مکلف است ، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی ، نظر خود را به دانشگاه مبدأ اعلام نماید .

تبصره :

در صورت موافقت با انتقال ، کلیه سوابق دانشجویی از دانشگاه مبدأ به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجویی با دانشگاه مبدأ قطع می شود .

ماده ۴۶ :

در صورت انتقال فقط واحدهای گذرانده شده دانشجویی که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ است ، بر عهده دانشگاه مقصد است . در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجویی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد .

تبصره ۱ :

تمام نمرات درسی دانشجویی در دانشگاه مبدأ اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجویی انتقالی از لحاظ مشروطی ، عیناً در کارنامه دانشجویی ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده فقط در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود .

(آئین نامه مخصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر ، نمرات دروس گذرانده شده که در دانشگاه مقصد پذیرفته نشده است ، در میانگین کل او محاسبه نمی شود .

ماده ۴۷ :

مدرک فراغت از تحصیل دانشجویی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود . و در آن مدرک ، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجویی و مجموع واحدها در دانشگاه های مبدأ و مقصد ، با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجویی قید می شود .

ماده ۴۸ :

انتقال دانشجویی در طول مدت تحصیل ، در هر مقطع تحصیلی فقط یک بار مجاز است .

فصل نهم

دانشجوی مهمان

ماده ۴۹ :

در مواردی که دانشجوی به طور موقت ، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد ، می تواند با موافقت دانشگاه های مبدأ و مقصد ، به عنوان دانشجوی مهمان به طور موقت ، برای مدت معین محل تحصیل خود را تغییر دهد .

ماده ۵۰ :

مهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه ، مشروط بر این است که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدأ گذرانده باشد .

ماده ۵۱ :

مهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس به صورت تک درس با نظر دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است .

ماده ۵۲ :

هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی ، یا دو نیمسال در دوره کارشناسی ، در یک دانشگاه به طور تمام وقت ، به صورت مهمان تحصیل کند . در هر حال نباید تعداد دروسی را که دانشجوی به صورت مهمان (چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس) در یک یا چند دانشگاه گذرانده است ، از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز کند .

تبصره :

انتخاب واحد دانشجوی ، چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت ، باید با اطلاع گروه آموزشی دانشگاه مبدأ و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد .

ماده ۵۳ :

واحدهایی را که دانشجوی مهمان در یک دانشگاه می گذراند ، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد .

ماده ۵۴ :

مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی مهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدأ صادر می شود .

فصل دهم تغییر رشته

ماده ۵۵ :

دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی می تواند ، با داشتن شرایط زیر و موافقت گروه آموزشی ذیربط از یک رشته به رشته دیگر در یک گروه آزمایشی و همان دانشگاه تغییر رشته دهد :

- ۱- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد .
- ۲- حداقل ۱/۶ و حداکثر ۲/۳ واحدهای دوره را گذرانده باشد .
- ۳- نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد .
- ۴- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل ، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد .

تبصره ۱ :

تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاه های اجرایی خاص تعهد دارند ، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است .

تبصره ۲ :

تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است ، موکول به احراز شرایط مربوط است .

تبصره ۳ :

دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی ، تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد .

تبصره ۴ :

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر ، جهت تغییر رشته گذراندن حداقل ۱۴ واحد درسی کفایت می کند .

ماده ۵۶ :

تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح ، صورت می گیرد . در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است .

(آئین نامه مخصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند در صورت موافقت شورای آموزشی دانشگاه فارغ از شرایط احراز رتبه نسبی ، از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر تغییر رشته دهند .

ماده ۵۷ :

در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته ، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید نام نویسی کند و پس از نام نویسی ، دانشجو حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد .

تبصره :

اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود .

ماده ۵۸ :

دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی ، با درس رشته جدید ، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن درس نیز از ۱۲ کمتر نباشد .

تبصره ۱ :

دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود ، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده ، بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند . در این حال چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد ، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود .

تبصره ۲ :

در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو ، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل ، از وی سلب کند با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود .

تغییر رشته اضطراری

ماده ۵۹ :

چنانچه دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه در دوران تحصیل ، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره گیری از کارآیی حاصل از آن را طبق جداول نقص عضو از دست بدهد ، می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری متناسب با رشته خود در همان گروه آزمایشی که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیک ترین نمره را دارد ، تغییر رشته دهد . در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده ۵۵ (به استثنای بند ۱) و ماده ۵۷ معاف خواهد بود .

تبصره ۱ :

در مواردی که دانشجو به دلایل نقص عضو و بیماری ، توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد ، کمیسیون آموزشی دانشگاه پس از بررسی کامل مسئله نسبت به تغییر رشته دانشجو به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر تصمیم می گیرد .

تبصره ۲ :

مصوبه ۴۰۵ مورخ ۷۹/۱۰/۴ شورای عالی برنامه ریزی (نامه شماره ۱۱۳/۳۴۳۹ مورخ ۷۹/۱۲/۲۷) در مواردی که ایجاب می کند ، یک دانشجو ضمن انتقال از یک موسسه به موسسه دیگر ، الزاماً ، تغییر رشته دهد ، انتقال توأم با تغییر رشته امکان پذیر است مشروط بر آنکه دانشجو شرایط انتقال و تغییر رشته توأم را داشته و هر دو کار به طور همزمان صورت گیرد ، در حالتی که رشته مورد نظر در مبدأ نباشد دانشجو منتقل می شود و بعد تغییر رشته می دهد . تغییر رشته در دانشگاه مقصد نیاز به تأیید و موافقت دانشگاه مبدأ ندارد .

ماده ۶۰ :

دانشجویان دوره دکتری پزشکی عمومی ، دندان پزشکی ، داروسازی و دامپزشکی یا دوره های کارشناسی ارشد پیوسته ، که به دلایلی از تحصیل در دوره مربوط منع شده اند ، در صورتی که حداقل واحدهای معادل دوره کاردانی یا کارشناسی را گذرانده باشند ، با تصویب شورای آموزشی دانشگاه و با احتساب واحدهایی که گذرانده اند ، می توانند به یکی از رشته های گروه پزشکی یا یکی از رشته های مرتبط با آن در گروه دیگر ، در مقاطع کاردانی یا کارشناسی ، تغییر رشته دهند و پس از تطبیق واحدهای گذرانده شده ، در رشته جدید ، به ادامه تحصیل پردازند .

تبصره :

در صورتی که دانشگاه مبدأ ، فاقد رشته متناسب برای تغییر رشته این گونه دانشجویان باشد ، شورای آموزشی دانشگاه نظر خود را دایر بر تغییر رشته دانشجو ، حسب مورد به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا معاونت آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام می کند ، تا دانشجو را در یکی از دانشگاه های دیگر جایابی نمایند .

ماده ۶۱ :

متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه مدارک لازم ، حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه در محل تحصیل خود تسلیم نماید .

ماده ۶۲ :

تغییر رشته از مقطع کارشناسی به مقطع کاردانی بلامانع است . در این حال برای این گونه دانشجویان ، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر ۲۰ واحد پذیرفته شده از دانشجو یک نیمسال از طول تحصیل وی کاسته می شود .

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۶۳ :

معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون سراسری قبلاً در دانشگاه ها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده اند با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است :

- ۱ : دانشجوی با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد .
- ۲ : دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی باشد .
- ۳ : تحصیل دانشجوی در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی باشد .
- ۴ : محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجوی با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد .

تبصره ۱ :

معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروه های آموزشی زیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود .

تبصره ۲ :

نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجوی در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجوی محسوب خواهد شد .

تبصره ۳ :

به ازاء هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجوی یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود .

فصل دوازدهم

فراغت از تحصیل

ماده ۶۴ :

دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره های کاردانی ، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد ، فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود .

تبصره ۱ :

تاریخ فراغت از تحصیل ، روزی است که آخرین نمره درسی دانشجو توسط استاد به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تحویل می شود .

تبصره ۲ :

با توجه به تبصره ۱ و رعایت دقیق ماده ۲۴ ضرورت دارد ، هر دانشگاه در هر نیمسال ، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد .

تاریخ فارغ التحصیلی دانشگاه علوم پایه به شرح ذیل است :

نیمسال اول : ۱۵ بهمن ماه

نیمسال دوم : ۳۰ تیرماه

ترم تابستانه : ۳۰ شهریور ماه

ماده ۶۵ :

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیل ، باید حداقل ۱۲ باشد ، تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی یا کارشناسی دریافت کند . در صورتی که میانگین نمرات دانشجو از ۱۲ کمتر باشد ، چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می تواند حداکثر تا ۲۰ واحد درسی از درس هایی را که با نمره کمتر از ۱۲ قبول شده است در یک نیمسال تحصیلی (در دوره کاردانی) و ۲ نیمسال تحصیلی (در دوره کارشناسی) ، مجدداً انتخاب و آن درس را تکرار کند ، تا میانگین کل خود را جبران نماید .

در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی ، در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود .

تبصره ۱ :

دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علی رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نماید ، در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی است ، از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی یا کارشناسی ارشد پیوسته باشد ، بر اساس ماده ۳۰ و تبصره آن می تواند با اخذ مدرک مقطع تحصیلی پایین تر فارغ التحصیل شود .

تبصره ۲ :

دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی و کارشناسی ارشد پیوسته سایر رشته ها که بیش از ۱۳۵ واحد درسی دوره را با حداقل میانگین نمرات ۱۲ گذرانده باشند در صورتی که به دلایلی از تحصیل منع شوند و یا مایل به ادامه تحصیل نباشند می توانند حسب درخواست خود با مدرک کارشناسی در رشته داروسازی یا رشته مربوط فارغ التحصیل شوند .

(آئین نامه مخصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر)

دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند دروس مزبور را با رعایت سایر شرایط در دو نیمسال تکرار کنند .

ماده ۶۶ :

این آیین نامه در ۱۲ فصل ، ۶۶ ماده و ۴۸ تبصره در جلسات ۳۱۶ الی ۳۳۹ شورای عالی برنامه ریزی مورد بررسی قرار گرفت و سرانجام در جلسه ۳۳۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۱۴ به تصویب نهایی رسید و از تاریخ تصویب برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶ وارد دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد تمام آیین نامه ها ، بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای این قبیل دانشجویان لغو می شود .

دکتر سید محمدرضا هاشمی گلپایگانی
وزیر فرهنگ آموزش عالی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی